

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

••••••

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Delegația Congresului Economic al Ardealului și Banatului: Aviz. — Dela „Solidaritatea”: Aviz. — Biroul „Solidarității”: Aviz. — Spiritul de economie. — Depunerile la bănci. — Naționalizarea soc. „Nitrogen”. — Neclaritatea semnăturii. — Actele de executare îndreptate contra debitorilor conversioniști sunt scutite de timbre. — *Cronică:* Recalcularea dobânzilor și terții achizitori de creanțe asanabile. Despăgubirea organizațiilor bisericești și culturale din Ardeal și Banat. Iarăși refacerea creditului. Uzinele de Fier și Dometile din Reșița s. a. — Situația sumară a Băneii Naționale a României.

Delegația Congresului Economic al Ardealului și Banatului.

Aviz.

Decretul-Regal No. 1.550 pentru despăgubirea fondurilor bisericești și culturale, semnat de M. Sa Regele în 1 Iulie 1936, a apărut în Monitorul Oficial Nr. 157 din 9 Iulie 1936.

Dela „Solidaritatea”.

Aviz.

Băncile membre, cari sunt în întârziere cu taxele ce se cuvin asociației, sunt rugate să trimită în marginea puterilor aceste sume.
Sibiu, 15 Iulie 1936.

„SOLIDARITATEA”.

AVIZ.

Rugăm băncile membre să binevoiască a ne comunica cu posibilă urgență:

1. Suma înscrisă în bilanțul dela 31 Decembrie 1935, la ACTIV, cu titlul „Debitori beneficiind de legea lichidării datoriiilor din 7 Aprilie 1934 (cota rămasă)”;

2. Din suma de mai sus cât fac împrumuturile urbane?

3. Din aceeaș sumă, ce cotă reprezintă împrumuturile agricole (suma împrumuturilor agricole)?

4. Din împrumuturile urbane, ce sume sunteți siguri că veți încasa în condițiunile termenelor de:

- a) 2 ani (suma);   b) 5 ani (suma);
c) 10 ani (suma).

5. Din împrumuturile agricole, ce sumă sunteți siguri că veți încasa în condițiunile termenelor:

- a) 2 ani (suma);
b) 5 ani (suma);
c) 17 ani (suma).

Precum se poate constata din textul de mai sus, este vorba numai de creanțele, cari se află în portofoliul băncilor noastre.

Scopul acestei circulare este stabilirea termenelor, în cari se vor face încasările din portofoliul intrat în conversiune. Prin urmare, suma cuprinsă în bilanțul dela 31 Decembrie 1935 va fi disecată pe categorii de împrumuturi (urbane și agricole; punctul 2 și 3 de mai sus) și pe categorii de termene (punctul 4 și 5 de mai sus). Atât totalul sumelor dela punctele 2 și 3 împreună, cât și totalul sumelor dela punctele 4 și 5 împreună, trebuie să fie egale cu suma dela punctul 1 al acestei circulare.

Dacă credeți, că vor exista și sume mai importante, cari nu vor putea fi peste tot încasate (repetăm: Este vorba numai de portofoliul, care intră în conversiune și care se află în posesiunea băncilor noastre), rugăm să ni se comunice și acestea, însă în mod separat, ca un punct nou (punctul 6) și fără a face nici o scădere la sumele, ce le veți da ca răspuns la punctele 4 și 5.

Sibiu, 8 Iulie 1936.

Biroul „Solidarității”.

Spiritul de economie.

Criza economică, de care suferă lumea și în special țara noastră, a dat naștere, în mod firesc, la o mulțime de teorii, cari nu sunt altceva, decât tot atâtea încercări de remediere. Se pare însă, că cele mai multe dintre soluții au eșuat sau sunt pe cale de a fi iremediabil repudiate, ca ineficace. Ceea ce va schimba fața lumii actuale va fi, la urma urmelor, tot *ordinea naturală* a lucrurilor, așa cum le plăcea fiziocraților, pe vremuri, să o afirme.

Nici măcar asupra *naturii* crizei economice, care bântuie de atâtea amar de vreme, învățații nu sunt de acord. Unii susțin, că e vorba de o criză provenind din supraproducție. Alții cred, că este criză de subconsumație; unii zic, că este repetarea crizei economice periodice — dar în stil mai mare — care apare la intervale regulate de aproximativ 10—15 ani, etc.

Noi afirmăm, că una dintre cauzele profunde generatoare ale acestui cataclism economic, următor încăerării politice generale, se datorește, în primul rând, lipsei de prevedere a conducătorilor diferitelor unități și celule economice, publice sau private.

Răsiunea și calculul prealabil sunt cele două elemente, pe cari omul trebuie să le aibă în vedere, în toate acțiunile sale.

Pilda cu cele 10 fecioare din Evanghelie este totdeauna actuală.

Grija zilei de mâine nu poate lăsa rece pe nici un om. Instinctul de conservare este comun tuturor viețuitoarelor. Una dintre manifestările acestui instinct este tocmai gândul, că ce vom mânca și cu ce ne vom îmbrăca, mâine.

A avea cugetul mereu așintit asupra bunurilor necesare în viitor, înseamnă a fi prevăzător, făcând la timpul oportun rezervă de lucruri necesare sau utile vieții.

În limbajul poporului, economia se traduce prin cuvintele „*bani albi pentru zile negre*“. Nu a fost nevoie de prea lungă experiență pentru om în special, spre a ajunge la constatarea, că economisirea este strâns legată de existența sa. Natura, aceasta *alma mater* a tuturor ființelor, nu produce decât o parte din tot timpul anului, indiferent de situația geografică. Lucrul acesta l-au observat și cele mai mici animale. Furnicile, albinele,

șoarecii, etc., cari își adună cantități însemnate de alimente pentru iarnă. Omul, ca ființă rațională, nu putea face excepție. În fiecare an, plugarul harnic se aprovizionează cu bunurile, de care are nevoie în tot timpul anului, până la nouă recoltă.

Dar nu numai pentru iarnă se îngrijește omul, ci și în vederea bătrâneții sau a boalei. Căci, două sunt cauzele, cari împiedică pe om să producă în tot timpul: natura sau neputințele corporale.

Din cauza aceasta, s'a născut necesitatea de a conserva și a pune la o parte o anumită cantitate de bunuri prezente pentru satisfacerea nevoilor viitoare. Necesitatea de economisire este atât de înrădăcinată în om, încât se poate spune, pe drept cuvânt, că face parte din seria de necesități sau *nevoi elementare* și primordiale ale omului. Dacă cerințele de hrană, îmbrăcăminte, adăpost, reproducție și alte câteva, limitate, desigur, ca număr și intensitate, trebuie să satisfacă în momentul când se ivesc, nu este mai puțin adevărat, că conștiința noastră le proiectează și în viitor, făcându-ne să ne îngrijim de îndestulirea lor.

Economisirea joacă un rol mult mai mare în viața socială decât apare la prima vedere. Ea nu are de scop numai conservarea bunurilor destinate *consumației*, ci și *producției* bunurilor economice. Căci, în definitiv, ce este capitalul? O economisire a unor bunuri prezente, în scopul de a produce alte bunuri. Cea dintâi unealtă, de care s'a servit omul primitiv pentru vânat, pescuit, culegerea fructelor, etc., este primul capital, care s'a pus în serviciul producției. Dar, producerea acestui instrument de primă producție, a cerut un anumit timp. În acest timp, omul trebuia să consume bunuri, pe cari le-a *avut de mai înainte produse*. Prin urmare, capitalul, sub orice formă, este un rezultat al muncii și al economiei din bunurile din trecut.

Dacă așa stau lucrurile, care este prima datorie a ceasului de față? Să propovăduim prin toate căile și mijloacele spiritul de economie, în diversele păături sociale și fiecare dintre noi să dăm exemplu de o astfel de atitudine. De bună seamă, nu poate fi vorba de sacrificarea consumațiilor, cari sunt absolut indispensabile vieții fizice sau morale. Sunt însă, după părerea noastră, anumite deprinderi, de cari foarte ușor ne putem debarasa, cheltuielile făcute pentru

satisfacerea lor putând constitui importante economii pe seama fiecăruia dintre noi.

Goana nebună după bogății, care face pe omul modern să uite regulile cele mai elementare de conduită socială, este determinată nu de grija zilei de mâine, ci de lăcomia și de dorul de a-și satisface nevoi, cari nu erau cunoscute înaintașilor,

Această constatare ne privește, în special pe noi Români. Explicații se pot găsi câte vrei. Dar trebuie să ne desmetecim, altfel ne prăbușim. O întoarcere a noastră la traiul simplu al ascendenților noștri, cari atingeau vârstele amintite în Sfânta Scriptură — este cel mai ușor lucru și cel mai sigur mijloc de propășire.

Nu vom insista asupra principalelor condiții ale economiei, cari sunt amintite în oricare tratat de economie politică. Mai importante sunt două: posibilitatea de conservare a lucrurilor și o seamă de instituții sociale, care să garanteze economiile. Metalele prețioase și cu deosebire aurul și argintul îndeplinesc prima condiție, dar azi nu sub formă de depozitelor de aur sau argint sunt practicate economiile, ci sub forma depunerilor spre fructificare și a împrumuturilor cu dobândă.

În Ardeal, principalele instituții de economii, cu deosebire înainte de războiu, erau băncile. Majoritatea acestora erau instituții de credit și de economii. Denumirile lor sugestive ca „Albina“, „Furnica“, „Progresul“, „Viitorul“, „Ajutorul“, „Casa de Păstrare“ etc., sunt una dintre dovezile cele mai bune, cari arată caracterul lor.

Conservarea noastră până la unirea cu patria mamă, în măsura și puterea cu care ne-am putut manifesta în formidabilul bloc unitar politic dela Alba-Iulia, după o stăpânire atât de lungă și de vitregă, se datorește și acestui spirit de economie, din care a eșit acel număr mare de instituții bancare, care au fost în stare să promoveze întărirea sentimentului național.

Consolidarea noastră în noul stat român întregit — trebuie repetat mult și tare, pentru ca și cei mai surzi să audă — nu se poate face decât prin cultivarea spiritului de cruțare, care ne-a călăuzit în trecut.

Azi, creditul a devenit de o utilitate universală. Nu se poate, însă, imagina

întemeierea unui credit în țara noastră fără existența spiritului de economie în toate clasele sociale. O bancă ia ființă legală prin subscrierea și vărsarea unui anumit capital social. Funcționarea și existența băncii presupune o anumită sumă de bani depusă spre fructificare. Or, subscriitorii capitalului social și depunătorii trebuie să dispună de rezerve, adică de sume economisite. Și economia publică, statul, județul, comuna și alte stabilimente ori servicii publice au nevoie uneori de sume mari de bani, pe cari nu și-le pot procura altfel, decât prin împrumuturi, rambursabile într'un timp mai lung sau mai scurt. Economii particulare pot fi plasate și în aceste împrumuturi publice (rente, obligațiuni, etc.).

O formă mai nouă de instituție de economii, înființată de curând la noi, este Casa de Economii și Cecuri Poștale, care în ultimul timp a luat o frumoasă dezvoltare.

Am amintit numai unele forme de manifestare ale economiilor și instituțiilor menite să le servească. Ori ce haină însă ar îmbrăca instituțiile de credit și de economii, cea dintâi condiție pentru viabilitatea lor este încrederea, care se pune în ele. Această încredere nu se poate câștiga, decât dacă și conducătorii instituțiilor particulare de credit, ai statului și ai celorlalte persoane juridice politico-teritoriale, vor fi animați de ideea de economie.

Propagarea și cultivarea spiritului de economie, nu are numai o însemnătate pur economică, ci mai are și o adâncă semnificație morală. Omul și națiunea obicinuită cu agoniseala și traiul modest știe mai bine să prețuiască munca și averea altora. S'ar putea spune că toată filosofia socială concentrată în celebra maximă latină: „honeste vivere, alterum non laedere suum cuique tribuere“ se rezumă în „spiritul de economie“. În omul econom, care duce o viață simplă și fără prea mari pretenții, ai mai multă încredere decât în cel care e răpit de poftă multiple. Spre a și-le satisface, omul stăpânit de ele va trebui, uneori, să calce pe căi greșite sau ilicite, pentru a-și procura mijloacele bănești, de cari are nevoie. Și pentru acest motiv suntem datorți toți acei, cari dorim regenerarea națiunii, să profesăm, la toate ocaziile, economisirea.

Depunerile la bănci

La 15 Oct. 1936 se va discuta la Curtea de Casație problema constituționalității articolului 52 din legea conversiunii. Pe baza acestui articol, băncile au redus, pe cale de înțelegere sau hotărâre judecătorească, depunerile.

În fața Tribunalului Brașov, într'un proces contra Cassei generale de Economii de acolo, s'a ridicat această chestiune. Motivul pe care le-a expus reclamantii, a fost acela că reducerea depunerilor — adică a datoriilor băncii — se face în mod obligator, iar nu benevol cum e cazul cu celelalte reduceri de creanțe (a debitorilor agricoli și urbani) admise de lege.

Acest incident a fost ridicat cu ocazia celei dintâi legi de conversiune și cei ce ridică azi acest incident speră să aibe succes pe baza unei analogii, a unei identități de subiect și deci de rezolvare.

Ori chiar analogie nu există.

La aparență problema e identică juridicește. Aceiași nerespectare a principiului expropriării legale. Se știe că în conversiunea agricolă sau urbană, creditorul nu e obligat să admită reducerea creanței. Teoretic debitorului i se acordă un moratoriu de 10 ani fără dobânzi sau, dacă creditorul e de acord — debitorul poate fi obligat să plătească în rate anuale. Și desigur că e mai convenabil a încasa acum chiar parțial decât în 10 ani. Această dispoziție a moratoriului e numai o măsură de formă ca să împiedice declararea, din nou, legea de neconstituțională. De fapt, nimeni n'a făcut uz de ea. Dar, în cazul articolului 52 nu există această „șmecherie“ juridică. Aici, datoriile băncilor se reduc în mod automat ca o urmare la o înțelegere cu debitorii sau la o hotărâre judecătorească și are efect asupra tuturor creditorilor — respectiv deponenții băncilor, chiar dacă nu au luat parte la acord.

Am spus că nu există analogie — și aceasta pe mai multe puncte de vedere.

Juridicește — unde se pare că analogia e mai mare — sunt deosebiri importante. Astfel — pe când într'un caz reducerea era de drept — după un anumit criteriu fix, în cazul reducerii depunerilor, ea se face ca urmare la învoirea deponenților — când se face particular — fie printr'o hotărâre când intervine judecătorul. Căci chiar judecătorul, nu dă o hotărâre propriu zisă, ci lucrează în calitate de arbitru între părți — și stabilește *capacitatea de plată a băncii*. Și aici e punctul esențial al chestiunii juridice, când intrăm într'altă materie — în aceia a concordatului preventiv. — Avem aici o identitate de situație cu aceea a concordatului preventiv nu una perfectă juridicește —

dar de fapt — fiind în ambele cazuri o ajustare a datoriilor comerciantului — la posibilitățile lui reale de plată.

Dar problema principală nu e cea juridică. Dreptul — nu poate fi un stăpân fără milă: fiat jurspereat mundus“. Azi — ideia de drept — e aceea a unui drept viu — a unui drept influențat de situația socială. S'a vorbit chiar de un „drept social“ — care să reprezinte forma teoretică a așa zisei dreptăți sociale.

Legea din 1932 — era o lege imperfectă, cu formalități greoaie și care, deși a trecut un an până la modificarea ei radicală, nu a putut nici măcar să înceapă a fi pusă în practică.

Desființarea ei, a fost un bine, mai ales că a fost înlocuită de una care cum ar fi ea, e mai puțin greoaie.

Au trecut apoi 2 ani de când legea conversiunii a intrat în vigoare — de când — o nouă așezare a lucrurilor a avut loc. Omul se învață mai ușor cu răul — și conversiunea — având corolar reducerea depunerilor — începe să formeze o nouă bază pentru o viitoare dezvoltare a economiei noastre românești.

Această situație nu mai poate și nu trebuie din nou turburată. Doi ani de sacrificii au pus mai mult sau puțin liniște într'o chestiune mult discutată și care a făcut multe greutăți băncilor în ultima vreme.

Azi gândurile și acțiunea băncilor merg către alte probleme cari să le permită, mai curând sau mai târziu, refacerea.

Intre, acestea, însăși problema depunerilor spre fructificare e cea mai importantă. Neîncrederea, care a luat naștere la apariția celor dintâi proiecte de conversiune — trebuie să înceapă să dispară. De sigur că o readucere la ordinea zilei a chestiunii reducerii depunerilor, așa cum se încearcă acum, nu ar servi deloc la aceasta. În speranța că acest fapt nu va avea nici o urmare și că el va fi numai un incident fără valoare, băncile trebuie să găsească mijloacele necesare pentru a avea la dispoziție din nou banii pe cari acum îi rod șoarecii prin funduri de lăzi.

O publicație germană, se ocupă de acțiunea sașilor, vecini ai noștri, pentru a strânge noi depuneri și găsește numai cuvinte de laudă pentru această acțiune care dă roade frumoase.

Casa generală de economii din Sibiu, a introdus mai multe feluri de depuneri, căutând să atragă în diferite feluri pe deponenți. Astfel, invită lumea să depună regulat bani pentru a strânge cu timpul banii necesari construirii unei case, sau pentru o călătorie ori pentru studii. Dar caracterul atractiv al acestor depuneri e acela că: a) depunerea trebuie să aibe un scop și b) să fie regulată și c) acela că banca acordă deponenților regulați, un premiu și o dobândă

mai urcată. În anul trecut, a acordat premii frumoase în efecte de stat.

Aceasta e numai o idee. Pentru băncile noastre problema e mai grea, mai ales că lipsește o solidaritate a elementului românesc de după războiu în jurul băncilor noastre și apoi și publicul nu are educația publicului sășesc.

Acțiunea noastră, va trebui începută prin chiar această educație a publicului, căruia trebuie să i se deschidă ochii, că dacă în trecut băncile au sprijinit neprecupețit mișcarea românească și ideea românească, azi când avem realizat idealul pentru care ele au luptat în locul dintâi — au dreptul să fie și ele sprijinite de publicul românesc, azi întărit economicște.

Deci o apropiere a publicului de bănci — și apoi — după ce această legătură sufletească se va fi făcut, prin mijloace de cari am vorbit — se va face și legătura materială cu publicul — care ajutând, va fi ajutat.

Incidentul dela Brașov, cu care am început poate fi un semnal pentru o refacere a metodelor noastre de lucru, în vederea unei educații a publicului — pentru o colaborare mai strânsă cu el. Și aceasta, ar putea fi cel dintâi pas către o realizare efectivă pe terenul creditului nostru în Ardeal și Banat, ca să vedem din nou cum înfloresc viața economică în urma lui.

Dr. NICOLAE N. PETRA.

Naționalizarea soc. „Nitrogen“.

De ani de zile se tot vorbește și se scrie despre naționalizarea soc. „Nitrogen“ din D. Sânmărtin, cu sediul în Budapesta, fabrică de mare importanță din punctul de vedere al apărării țării prin produsele sale.

Acum chestiunea aceasta a făcut un pas însemnat spre realizare. Fabrica a cumpărat-o un grup de industriași sub conducerea soc. miniere „Mica“ din Brad, cointeresând și Statul român, care va primi gratuit acțiuni în valoare nominală de Lei 42 milioane, din totalul capitalului soc. de Lei 320 milioane.

Conform jurnalului Consiliului de ministrii No. 1.368 dela 4 Iulie a. c.:

Se aprobă și se obligă societatea la modificarea statutelor în termenul cel mai scurt, în sensul de a se prevedea următoarele:

a) Acțiunile societății vor fi nominative și 60 la sută din capitalul social va trebui să fie întotdeauna deținut de cetățenii români;

b) Două treimi dintre membrii consiliului de administrație, ai comitetului de direcție și dintre censori, precum și președintele consiliului de administrație vor fi cetățeni români:

c) Acțiunile nu vor putea fi transmise decât cu autorizarea consiliului de administrație;

d) Pentru transmisiunea acțiunilor dintre români, această autorizare nu este necesară;

e) Numirea unui comisar al guvernului care va avea dreptul de control, în special asupra secțiunii ce va lucra produsele interesând apărarea națională;

f) Statul Român va avea în permanență două locuri în consiliul de administrație;

g) Atât comisarul guvernului cât și cei doi consilieri vor fi desemnați de Ministerul de Industrie și Comerț.

Grupul Român și Soc. „Mica“ sunt obligați de a face investițiuni și instalațiuni productive în valoare de 60.000.000 Lei, astfel cum vor fi cerute de Ministerul Apărării Naționale, pentru executarea comenzilor, ce se vor da de către Ministerul Apărării Naționale.

Procesul pendinte în fața Curții de Apel din București, între Statul Român și Soc. „Nitrogen“, ce urmează a fi judecat la 12 Noembrie a. c. la Curtea de Apel din București, rămâne neinfluențat de convenția ce se va face și își va urma cursul normal, Statul înțelegând a-și rezerva toate drepturile pe care le-a pretins prin aceea acțiune.

Privitor la fondul procesului amintit mai sus, iată câteva amănunte interesante și utile.

Între Soc. „Nitrogen“ și ministerul de Războiu Austro-Ungar, a intervenit la 30 Septembrie 1916 un contract, prin care, în schimbul mai multor avantagii, ce i s'a acordat, soc. „Nitrogen“ s'a obligat să construiască la Diciosânmărtin o mare uzină pentru producerea cianamidei și să furnizeze administrației militare Austro-Ungare, pe toată durata războiului, întreaga producție anuală de 37.500 tone cianamidă cu un conținut de azot de 17—21%, ce se trimetea spre prelucrare fabricilor de pulbere și explozivi ale ministerului de războiu Austro-Ungar.

Prin contract, societatea era obligată să producă o cantitate minimă de 105 tone (10^{1/2} vag) cianamidă pe zi.

Conform art. 1 și 8 din contract, această capacitate de lucru a stațiunii de forță motrice, a fabricii de carbid și a instalațiilor de cianamidă cu toate anexele respective, trebuia să fie complet atinsă încă dela 16 Iunie 1917 și menținută neîntrerupt nu numai pe timpul duratei războiului, ci chiar după încheierea păcii.

Soc. „Nitrogen“ s'a obligat să mențină întreaga instalație, astfel încât la cererea administrației militare, să poată ajunge în 2 luni la capacitatea totală de producție de 105 tone pe zi, iar în caz contrar, trebuia să plătească o amendă contractuală de 170.000 Coroane, indiferent de motivele care fac ca această capacitate de producție să nu poată fi menținută — și în acelaș timp să predea gratuit statului spre întreținere toate instalațiile (forța, fabrica de carbid, fabrica de cianamidă).

Ministerul Apărării noastre naționale, care duce procesul cu soc. „Nitrogen“ prefinde că toate drepturile ministerului de războiu Austro-Ungar au trecut asupra Statului Român, conform art. 191 din Tratatul dela Trianon și că acest drept a fost recunoscut de

societate prin scrisoarea ei din 26 Februarie 1924, adresată Ministerului de industrie și comerț, când a solicitat avantajile industriei naționale.

La 28 Iunie 1927, Ministerul de război a invitat soc. „Nitrogen“ să pună uzinele în situația de a fabrica 105 tone de cianamidă pe zi, complectându-și instalațiile mecano-electrice, dar societatea nu s'a conformat obligațiilor.

Față de această constatare, Statul reprezentat de ministerul Armatei a acționat soc. „Nitrogen“ pentru a fi obligată să-i predea gratuit spre folosință pentru trebuințele armatei toate instalațiile și forța motrice necesară, pentru fabricarea carbidului și a cianamidei.

Neclaritatea semnăturii.

Se povestește, că un Sultan turcesc, care nu știa scrie, când i s'a prezentat odată pentru semnare un act important și-a muiat trei degete în calimara oferită și și-a dat înalta aprobare prin o figură încârligată imprimată fără esitare pe hârtia prezentată.

Acest semn, precum se știe, se poate vedea până azi, drept semnătură a Sultanului pe sigile, monete și chiar pe covoare turcești. Dacă succesorul Sultanului din această poveste putea aștepta, cu drept cuvânt, ca toată lumea să înțeleagă și să cunoască aceste hieroglife ale sale datorite unei inspirații momentane, pretenția aceasta, azi, nicidecât nu este îndreptățită.

Cât de răspândită pare a fi însă supoziția că toată lumea *trebuie* să cunoască și să știe descifra orice semnătură hieroglifică, rezultă din faptul, că mulți bărbați — femeile excelează și în privința aceasta — își fac semnătura atât de neceteț, încât nu este în stare să o descifreze nici ochiul cel mai ager și versat.

Faptul acesta nu poate fi combătut, cu succes, de nimeni și trebuie să aibă anumite cauze. În cari cercuri se găsesc mai frecvent semnături neclare ori ilegibile? În cercurile comercianților aproape de loc, căci claritatea adresei este de mare importanță pentru întreprinderea însăși.

Asemenea sunt legibile, cu rare excepțiuni, semnăturile proșilor și învățătorilor; aceștia din urmă semnează legibil mai ales și din considerații de educație.

Mai adeseori se întâlnesc semnături neclare ori ilegibile în cercurile savanților, literaților, dar și în ale funcționarilor de bancă; apoi la poștă și telegraf. Constatarea aceasta nu vrea să fie o critică, un reproș de lipsă de conștiențiozitate. Rămâne drept cauză numai o anumită superficialitate la aplicarea semnăturii ori credința că particularitatea trăsăturilor semnăturii, divergentă de scrierea obicinuită, exprimă demnitate, este, mai expresivă și mai bărbătească. Cazul din urmă pare a obveni mai des, pentru că prea adeseori dai de oameni cu scriere legibilă, frumoasă chiar, cari își scriu numele, își fac semnătura cu totul ilegal. Ori poate are aici un mic rol vani-

tatea, care-l măgulește pe om, că tocmai această semnătură superficială, caricaturală va ajunge în curând deobște cunoscută sau chiar celebră?

Supoziția aceasta o găsim întărită și prin faptul, că la astfel de semnături nu numai că nu se păstrează forma normală a literelor, ci se alterează și direcția lor în șir, adică numele nu se scrie dela stânga la dreapta, ci de sus în jos ori cel puțin de tot pieziș.

O astfel de vanitate — dacă în adevăr există — este reprobabilă în sine. Cum rămâne însă cu îndreptățirea cauzelor de mai sus? Și tolerabile sunt în general, semnăturile neclare sau ilegibile, pe documente, acte publice sau private, în livrete de depuneri, precum și pe polițe ori trebuie — în interesul general — combătute cu toată seriozitatea?

Hotărât ele trebuie combătute și iață motivarea prin câteva exemple.

Când cineva semnează un script, un act oarecare, care după împrejurări poate fi de mare importanță, aceasta însemnează, că semnatarul recunoaște, ia răspunderea, aprobă și declară solemn, în calitate oficială ori ca particular, că consideră conținutul lui obligator pentru persoana sa ori instituția, ce reprezintă.

Rareori se pot însă descifra d. ex. semnăturile din livretele de depuneri dela bănci ori dovezile de primire despre scrisorile recomandate, mandate postale sau scrisorile cu valori, predate oficiilor postale.

Se poate obiecționa oare, față de cererea de a aplica semnături legibile, că în caz de nevoie numele semnatarului poate fi ușor aflat la șeful oficiului respectiv sau în tabloul cu specișenele de semnături afișat la ghișeu?

Nu! Pentru că acestei argumentații i se poate opune răspunsul, că în felul acesta semnătura peste tot nu prezintă nici o importanță, n'are nici un rost, căci tot așa ar putea fi aplicată o cruce sau alt semn. Scuzarea iușelei scrisului, a neclarității și ilegibilității cu lipsa de timp nu este admisibilă, căci un bun și abil funcționar trebuie să știe îmbina iușeala cu claritatea.

Se naște deci întrebarea: să se atribue, în vremurile grele de azi, sens și importanță semnăturilor, prin cercetări migăloase și dăunătoare, poate prea târziu ducătoare la scop, numai fiindcă autorii lor, din comoditate ori din alt motiv, și-au scris numele ilegal?

Semnăturile ilegibile sunt, după împrejurări, păgubitoare, pot fi însă totdeauna evitate. De aceea sunt neadmisibile și în consecință: autoritățile în cădere să pretindă categoric semnături absolut lămurite, legibile dela funcționarii lor, iar publicul, în cazuri date, să nu primească fără observări semnături necetețe — și în scurtă vreme acest rău obicei va fi stârpit pentru binele și în interesul tuturor.

Actele de executare îndreptate contra debitorilor conversioniști sunt scutite de timbre.

Ministerul Justiției Direcțiunea Judiciară a trimis Judecătoria mixte Orăștie adresa No. 53.475 din 5 Iunie 1936, de următorul conținut :

„La raportul *Dv. Nr. I. J. 11 din 4 Maiu 1936*, răspund următoarele :

Art. 75 din Legea lichidării datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, prevede că toate declarațiile, cererile și în general toate actele de procedură relativ la aplicarea dispozițiilor acestei legi, sunt scutite de orice timbre și taxe, de unde reiese că legiuitorul din 1934 a fost mai larg decât legiuitorul din 1932 și 1933 cu privire la scutirea de timbre și taxe.

*In cazurile relevate prin suscitatul *Dv. raport*, și anume în cazul când creditorul urmărește fie fructele sau veniturile de orice fel ale debitorului care nu a plătit o rată, fie chiar bunurile debitorului dacă acesta nu a plătit la scadență două sau mai multe rate, urmărirea veniturilor sau bunurilor urmează să fie făcută de creditor tot fără timbru și taxe, deoarece o atare urmărire se face tot în baza legii și anume a art. 14 al. 1 și 2., iar debitorul nu este decăzut din beneficiul legii, ci, în cazul neplății a două sau mai multe rate, el este decăzut conform art. 14 al. 2 numai din beneficiul termenului, urmărirea sa neputând să fie făcută decât pentru creanța astfel cum a fost redusă prin lege.*

De altfel, ar fi și inechitabil, ca un creditor, cu toate că i s'a redus creanța conform legii, totuși în cazul când debitorul nu respectă dispozițiile ei, creditorul să nu poată și el beneficia de scutirile prevăzute de art. 75 pentru a uza de dreptul ce-i conferă art. 14 al. 1 și 2 pentru valorificarea creanței sale reduse“.

Ministru : ss. *A. Bentoiu.*

pt. Director, ss. *Emil Diaconescu.*

Credem că acum, după ce o serie de instanțe judecătorești au hotărât, că actele de executare îndreptate contra debitorilor conversioniști sunt scutite de orice timbru și taxe pe baza art. 75 din legea lichidării datoriilor și după ce și Ministerul de Justiție a stabilit scutirea de timbre al actelor de executare, nu se va mai putea discuta acest drept al creditorilor și mai ales nu se vor face șicane creditorilor pe acest motiv.

CRONICA

Recalcularea dobânzilor și terții achizitori de creanțe asanabile. O hotărâre interesantă și de importanță a pronunțat nu de mult secția IV-a a Curții de Apel din București în legătură cu legea asanării datoriilor.

Un debitor din Giurgiu contractează în anul 1927 un împrumut de Lei 3.500.000.— Creditorul cesstionează aceasta creanță la 1930 Băncii Agrare din București, pe care o surprinde legea asanării înainte de a fi încassat orice fel de dobânzi.

Debitorul cerând aplicarea legii asanării solicită instanțelor și beneficiul art. 45 din aceasta lege referitoare la recalcularea dobânzilor, arătând că a plătit 36%, cotă, care cere să-i fie redusă din datorie.

Banca Agrară, terța achizitoare a creanței, arată în fața instanței buna sa credință, dovedind totodată, că direct nu a încassat nici o dobândă și că din contră a plătit ca preț al creanței suma integrală.

Tribunalul a admis totuși cererea de recalculare a dobânzilor și secția IV-a a Curții de Apel din capitală a confirmat aceasta hotărâre, statornicind jurisprudența că recalcularea dobânzilor operează de sine și față de oricine, chiar și față de terții achizitori ai creanței legale de cesiune, indiferent dacă au plătit chiar integral valoarea creanței și nu ar fi încassat nici un procent, fiind suficient ca antecesorii săi să fi încassat dobânzi supuse recalculării.

În urma acestei hotărâri creanța de Lei 3.500.000 a fost redusă prin sentință la Lei 800.000.

Creditorul ajuns la aceasta calitate, pe cale de cesiune, a creanței, să restituie (!) ceea ce n'a încassat nici când, ci a încassat altul, antecesorul său, cu care nu mai are eventual nici un fel de legătură ! Nu este o absurditate ?

Despăgubirea organizațiilor bisericesti și culturale din Ardeal și Banat. Citim în „Wirtschafts Rundschau“, No. 6 din Iunie 1936 o notiță referitor la despăgubirea bisericilor și organizațiilor culturale acordată prin decretul regal arătat în numărul trecut. Prin această notiță, reproducă și de „Sieb. Deutsches Tageblatt“, se revindecă și pentru biserica Evanghelică (Landeskirche A. B.) cât și pentru organizațiile culturale săsești beneficiile acestei legi.

Nu vrem să polemizăm cu nimeni, dar faptul acesta dovedește la concetățenii noștri sași, o lipsă de informație și o atitudine neobișnuită. Știu foarte bine că despăgubirea acordată e opera „Solidarității“ și că suma acordată abia acopere pierderile reale ale bisericilor românești. Atunci de ce intervin într-o chestiune care nu-i privește ?

Iarăși refacerea creditului. În fiecare săptămână aproape, trebuie să revenim aici asupra problemei refacerii creditului, așa cum o pun mereu altfel conducătorii noștri.

De data aceasta, e vorba de greutățile întocmirii celor 3 proiecte de reformă necesare refacerii pieței noastre: concordatul preventiv, falimentul și legea bancară. Aceste legi, cari trebuiau să fie votate în sesiunea trecută, n'au fost votate, din cauza unor neînțelegeri între Ministerul de Finanțe și Banca Națională.

În ce privește reforma legii bancare, ea are caracterul următor:

În primul rând, modificarea are un caracter *juridic* și aceasta prin faptul că o comisiune exclusiv de juriști lucrează la redactarea proiectului.

Apoi el e redactat prin exponenți Băncii Naționale. Și vrea să *transforme radical* noua noastră organizare bancară și Consiliul Superior Bancar.

Intr'adevăr, a durat prea mult legea bancară și n'a fost modificată decât de 2-ori în cei doi ani de existență.

Faptul că o comisiune de juriști și sub controlul Băncii Naționale lucrează la noul proiect, ne face să nu ne îndoim deloc de obiectivitatea lui și faptul că vrea să *transforme radical*, ne asigură de o perfectă funcționare a noului regim bancar.

Uzinele de Fier și Domeniile din Reșița s. a., își țin adunarea generală ordinară în ziua de 22 Iulie 1936 orele 11 a. m., în sala Cercului Comercial și Industrial, Palatul Camerei de Comerț din București, str. Bursei 4.

Situația sumară

a Băncii Naționale a României dela 20 Iunie 1936.

Activ

Stoc:		
Aur	{ în țară 9.382.832.804	
	{ în străinătate 1.646.490.724	11.029.423.528
Devize	. . . . .	—
Stoc total	. . . . .	11.029.423.528
Alte devize	. . . . .	24.663.723
Devize rezervate pentru plata importului și alte plăți	. . . . .	318.730.499
Devize disponibile în conturi de clearing	. . . . .	1.248.228.128
Monedă divizionară	. . . . .	331.361.249
Portofoliu comercial	. . . . .	5.234.974.054
Portofoliu și datorii agricole și urbane	. . . . .	2.439.296.554
Bonuri de Tezaur ale Stat. Român p. pierderi la datoriile agricole și urb.	. . . . .	5.559.430.658
Avansuri pe titluri:		
Simple	. . . . . 110.070.438	
în cont curent	. . . . . 116.749.322	226.819.760
Datoria Statului	. . . . .	3.638.745.217
Avansuri temporare Tezaurului	. . . . .	2.000.000.000
Titluri și participațiuni:		
Titlurile capitalului social	. . . . . 185.481.038	
„ fondului de rez.	. . . . . 109.246.684	
„ fond. pt. amortizarea imobilelor și mobilierului	. . . . . 202.397.461	
Participație la capitalul Băncii Reglem. Internaționale	. . . . . 80.645.161	
Participație la capitalul Creditului Industrial		

(Capital subscris Lei		
150.000.000)	. . . . . 78.859.500	656.629.844
Imobile	. . . . .	602.279.778
Mobilier și mașini de imprimerie	. . . . .	151.946.144
Cheltueli de administrație	. . . . .	203.926.631
Activ corespunzător unor angajamente pe termen	. . . . .	236.146.875
Conturi diverse	. . . . .	4.888.424.657
Proviziuni speciale de devize	. . . . .	2.651.073.553
Aur la Moscova	. . . . .	—
		<u>41.442.700.852</u>

13 Iunie.

546.147.088	Devize clearing spre negociere	458.388.939
2.727.224.014	Ef., avansuri și alte valori gerate de Bancă pentru Stat	2.726.600.193
484.523.170	Disponibilul Direcției Generale a Drumurilor la Soc. Anon. Svede, Luxemburg	484.523.170

Pasiv.

Capital social	. . . . .	600.000.000
Fond de rezervă	. . . . .	518.705.936
Fonduri pentru amortizarea imobilelor și mobilierului	. . . . .	561.173.221
Angajamente la vedere:		
Bilete de Bancă în circulație	. . . . .	22.143.669.140
13 Iunie Conturi curente și depozite la vedere:		
275.326.895	a) Ministerul finanțelor	435.593.947
3.513.956.316	b) Serv. publ., Casa Autonomă	3.524.775.170
9.376.142	c) Imprumut 7% 1929	9.382.810
46.728.824	d) Imprumut 7½% 1931	49.666.863
3.190.138.117	e) Conturi curente	2.932.270.838
1.727.894.801	f) Alte exigibilități la vedere	1.769.719.986
		<u>8.721.409.614</u>
Angajamente la termen	. . . . .	4.385.857.038
Dobânzi și beneficii diverse	. . . . .	126.575.826
Conturi diverse	. . . . .	4.385.310.077
		<u>41.442.700.852</u>

13 Iunie

546.147.088	Diverși devize clearing spre neg.	458.388.939
2.727.224.014	Ministerul Finanțelor, ct. efecte, avansuri și alte valori gerate de Bancă	2.726.600.193
484.523.170	Direcția Generală a Drumurilor etc. Lei la Soc. Anonimă Svede, Luxemburg	484.523.170
Totalul angajamentelor la vedere	. . . . .	30.865.078.754
Raportul între stocul de aur și angajamente	. . . . .	35,73%
Raportul între stocul total și angajamente	. . . . .	35,73%
Taxa:	{ Scont 4½%	
	{ Dobânda 5½%	